

ת"פ 22716/04/14 - מדינת ישראל נגד ג' ג' ש' - בעצמו

בית משפט השלום בבאר שבע

06 אוקטובר 2016

ת"פ 22716-04-14 מדינת ישראל נ' ש'

בפני כב' השופט איתי ברסלר-גונן, סגן נשיאה
המאשימה
מדינת ישראל
ע"י ב"כ עו"ד שירה רוג

נגד
הנאשם
ג' ג' ש' - בעצמו
ע"י ב"כ עו"ד ארז שלו

[פרוטוקול הושמט]

גמר דין

ההרשעה והסדר הטיעון

1. הנאשם הורשע, על פי הודאתו בעובדות כתב האישום המתוקן, בעבירה של איומים כלפי אשתו, עבירה לפי סעיף 192 בחוק העונשין, תשל"ז-1977 [להלן: "**חוק העונשין**"].
2. ביום 12.3.2014 בשעות הערב פנה הנאשם לאשתו בשל חשדותיו כי היא מנהלת קשר רומנטי עם אחר וטען בפניה כי הוא עוקב אחריה ויודע היכן היא נמצאת במהלך היום ושהוא יראה לה מה זה. בסמוך לשעה 23:00 בלילה, בעת שאשתו שהתה במקלחת, שב הנאשם לביתם ואיים עליה בפגיעה שלא כדין בה ובילדיהם המשותפים בכך שאמר לה "**היום יצאו מפה ארבע גופות**", ועוד הוסיף כי "**היא תשאר אלמנה בלי ילדים**", שהוא "**ישחט את שלושתם ואת עצמו**" ו"**היא תראה ארבע גופות**". לאחר מכן, נטל הנאשם חפץ חד והלך לעבר חדר הילדים ואמר לאשתו "**תתקשרי למשטרה ולמד"א עד שהם מגיעים אני גומר את כולם**". נפגעת העבירה יצרה קשר טלפוני עם אחיותיו של הנאשם וסיפרה להן על המתרחש. אחת מאחיותיו של הנאשם אכן הגיעה לבית הזוג אולם גם בנוכחותה המשיך הנאשם ואיים על אשתו לפגוע בילדיהם ובה, בכך שאמר לה **שבחיים לא תגדל שלושה ילדים, לא משנה היום עוד כמה ימים היא לא תהיה עם יוני שעה אחת**".
3. הצדדים הציגו הסדר דיוני במסגרתו נשלח הנאשם לקבלת תסקיר שירות המבחן, שהתבקש לבחון את בקשתו לביטול הרשעתו, והמאשימה התחייבה שאם התסקיר יהיה חיובי היא תגביל עצמה בטיעוניה לעונש לרף עונשי לריצוי בעבודות שירות. הנאשם אכן עבר הליך טיפולי ארוך ולאחריו טענו הצדדים לעונש.

הטיעונים והראיות לעונש

4. תמצית תסקירי שירות המבחן:

בעניינו של הנאשם הוגשו שני תסקירים. עולה מהם כי הנאשם עלה ארצה משנת 1981 מאתיופיה (בגיל 10), ללא עבר פלילי, כיום כבן 45 והוא גרוש כעת מאשתו נפגעת העבירה. יש להם שלושה ילדים בגילאי 8 עד 12 שנים. הוא מתגורר היום בבית אמו בבאר שבע ומשנת 2002 עובד במועצה אזורית אל קסום בתפקיד עו"ס.

הנאשם סיים ישיבה תיכונית במגמה אלקטרוניקה ומחשבים בגן יבנה, שירת שירות צבאי מלא בתפקיד מד"ן בחיל החינוך והוא בוגר תואר ראשון בעבודה סוציאלית ותואר שני במנהל חברה ומדיניות החינוך של אוניברסיטת בן גוריון. בנוסף, הוא בוגר תעודת הוראה כמורה מוסמך בכיר בחינוך מיוחד. עוד עולה, כי עבד כמפקח ומנחה פנימיות יום במחוז דרום, כמנכ"ל קהילתי ב"שובו בנים", כעובד סוציאלי ובעיריית באר שבע במרכז למניעת אלימות במשפחה ועד למעצרו בתיק זה עבד בחצי משרה כמפקח מחוזי במשרד החינוך, מנהל לחינוך התיישבותי, פנימייתי ועליית הנוער.

קצינת המבחן ציינה בתסקיר את מכתב ההמלצה שהוצג בפניה ממנהל התחנה הקלינית של המנהל לחינוך התיישבותי במשרד החינוך, מכתב המביע שביעות רצון ושבח מתפקודו המקצועי של הנאשם ומאישיותו התורמת רבות לתפקיד. יצוין כי לאחר מעצרו בתיק זה הושעה מתפקיד מפקח מחוזי במשרד החינוך.

לנאשם חמישה אחאים והוריו גרושים מזה שנים רבות. אביו נשוי שנית ולו שלושה ילדים. הנאשם אינו מצוי בקשר עם אביו, פרט למפגשים באירועים משפחתיים ולעיתים רחוקות.

ביחס למערכת היחסים עם המתלוננת, שיתף הנאשם כי הם הכירו באירוע משפחתי ולאחר שלוש שנים נישאו. הוא ציין בפני שירות המבחן קשיים בתפקוד הביתי ותחושה שלו של צורך במעורבות יתר מצדו, באופן שהביא לכך שמערכת היחסים הזוגית היתה מושתתת על כעסים וקונפליקטים. הנאשם ציין ניסיונות לשוחח עם אשתו ולהביא לשלום בית, ללא הצלחה. הוא אישר שהתנהג כלפי המתלוננת באופן משפיל, מקטין ומזלזל.

כיום כאמור, בני הזוג גרושים והנאשם דיווח שהוא מנהל קשר זוגי חדש המושתתת על יחסי כבוד הדדי ועל רגשי אהבה. עוד שיתף, כי הוא נפגש עם ילדיו בעיר מגוריהם שבקריית גת במשך כשעתיים מדי שבועיים ומתאר קשר קרוב עם ילדיו.

בשיחות עם נפגעת העבירה תיארה את הנאשם כמי שהפעיל כלפיה אלימות מילולית ותיארה את אכזבתה הגדולה מהקשר הזוגי עמו. היא משולבת בשיחות פרטניות במרכז למניעת אלימות במשפחה בעיר מגוריה ואינה בקשר עם הנאשם. עם זאת, אישרה שילדיהם המשותפים בקשר טוב עמו ונפגשים על בסיס קבוע כל שבועיים והנאשם אף השתתף בחגיגת בר המצווה של בנם הבכור.

ביחס לביצוע העבירה הנאשם הודה ולקח אחריות מלאה לביצועה. הוא קשר את התנהגותו העבריינית בהתפרצות בלתי נשלטת על רקע תחושותיו בשל קשר שניהלה (לדבריו) נפגעת העבירה מחוץ לנישואין. לדבריו, לא היתה לו כל כוונה לפגוע בה ובילדיהם המשותפים. הוא לא שלט על התנהגותו והסביר זאת בכך שהוצף ברגשות תסכול וחוסר אונים. עוד שיתף כי אינו נוהג להתנהג כך עם סביבתו.

הנאשם השתלב במערך טיפולי בשתי מסגרות טיפוליות בתחום אלימות במשפחה. מאז הרשעתו (דצמבר 2015) הוא עבר תמורה משמעותית בהליך הטיפול, המאופיינת בעיקר במעבר בין האשמת הסביבה וקורבנות אישית ללקיחת אחריות אישית על דפוסי התנהגותו המכשילים, למידת דרכי התמודדות במצבי משבר וכעס, תובנה לצורך בהמשך טיפול ובעיקר הבנה לסיום הקשר הבין זוגי תוך לקיחת אחריות על תפקידו במערכת המשפטית.

בחודש מאי 2016 אושפז הנאשם בבית החולים סורוקה עקב אירוע מוחי. הוא שוחרר לאחר כחודשיים והופנה

להמשך ההליך השיקומי תוך אבחון כמי שסובל מאפזיה הפוגעת ביכולת השימוש בשפה, בדיבור ובכתיבה. מאז מקבל הנאשם טיפול שיקומי אינטנסיבי על ידי צוות רב תחומי שכלל רופא שיקום, צוות סיעודי, פיזיותרפיסטים, מרפאה בעיסוק, קלינאית תקשורת, פסיכולוג ועובד סוציאלי.

לאחר האירוע שעבר, הביע הנאשם מוטיבציה גבוהה להשתתף הן פיסית והן נפשית וטיפולית. **הוא חזר לשגרה וממשיך במקום עבודתו כעו"ס במועצה אזורית אל קסום.**

שירות המבחן התרשם מכברת הדרך שעבר הנאשם. הן בדרכו האישית והטיפולית וגם מההתמודדות שנאלץ לעבור עם מצבו הבריאותי המורכב אליו נקלע. עוד התרשם כי הנאשם עבר שינוי משמעותי בחייו, תוך שהשתלב במערך הטיפול.

ביחס לביטול הרשעתו בדין, העריך שירות המבחן את הפגיעה המשמעותית בתחום עיסוקו ותפקודו המהווים פרמטר מרכזי בחייו והוא סבור שהותרת ההרשעה על כנה, תוביל לרגרסיה ולפגיעה בעתידו. לפיכך המליץ שירות המבחן לבטל את הרשעתו של הנאשם ולהשית עליו עונש בדמות שירות תועלת לציבור בהיקף של 250 שעות וצו מבחן לתקופה של חצי שנה.

5. קצינת המבחן - הגב' עדי שוורץ:

לשלב הטיעונים לעונש, הגיעה נציגה משירות המבחן. קצינת המבחן, ביקשה לחדד את העולה מתסקירים בעניינו של המבחן בעניין ביטול הרשעתו בדין. היא הדגישה את ההליך הטיפולי והמשמעותי שעבר הנאשם ואת התרשמות שירות המבחן כי מדובר בנאשם אשר למד להכיר את הדפוסים הבעייתיים בהתנהגותו והוא מביע חרטה. עוד הדגישה את האירוע המוחי שעבר הנאשם, את אשפוזו וההליך השיקומי הבריאותי שעבר ולמרות זאת לא ויתר על השתלבותו בהליך הטיפולי שהופסק עקב מצבו הבריאותי. בכך, לדבריה, לנאשם מוטיבציה גבוהה לחזור להתנהגות נורמטיבית תוך כדי טיפול. כן הביעה קצינת המבחן את עמדת השירות שלפיה הותרת ההרשעה על כנה תפגע בתעסוקתו ותביא למעשה להפסקת עבודתו כעו"ס ברשות המקומית.

6. תמצית טיעוני ב"כ המאשימה לעונש:

ב"כ המאשימה אישרה כי הנאשם נעדר עבר פלילי. עם זאת, הדגישה במסגרת טיעוניה לעונש את הערך המוגן שבעבירת האיומים ואת החומרה הרבה שרואים בתי המשפט בעבירת האיומים כלפי בת הזוג ובתוך התא המשפחתי, והכל תוך הפניה לפסיקות מחמירות במקרים דומים.

ביחס לנסיבות ביצוע העבירה, טענה ב"כ המאשימה, כי אין מדובר במקרה של מעידה חד פעמית. לשיטתה, מדובר באיומים חמורים אשר הופנו כלפי המתלוננת מספר פעמים ואף בפני אחות הנאשם באופן שמעיד על רצונו העז של הנאשם לזרוע אימה ופחד במתלוננת ולהותיר בה תחושות השפלה, עוגמת נפש וחוסר כבוד.

ב"כ המאשימה ביקשה שלא לאמץ את המלצת שירות המבחן ולא לבטל את ההרשעה. לטענתה, לא התמלאו הפרמטרים בהלכת כתב ולא הוכח שהותרת ההרשעה בדין על כנה, תפגע בנאשם המתפקד בתפקיד ציבורי כעו"ס. יתרה מכך, נטען כי בתוקף תפקיד הנאשם כעו"ס, הוא מכיר את החוק ויש לראות זאת כשיקול לחומרה ובכך הפנתה ב"כ המאשימה לת"פ 40332/05 **מדינת ישראל נ' לאופר** (19.10.2006). עם זאת, המאשימה ברכה את הנאשם על כבדת הדרך אשר עבר בדרך לשיקומו, אולם כאמור, לדבריה ההמלצה אינה מאוזנת ואין לקבלה.

ב"כ המאשימה עתרה למתחם ענישה הנע בין מספר חודשי מאסר שיכול וירוצו בדרך של עבודות שירות וברומו 18 חודשי מאסר בפועל.

עוד ציינה ב"כ המאשימה כי המתלוננת עדיין חוששת מהנאשם שיממש את איומיו.

לפיכך, עתרה ב"כ המאשימה להשית על הנאשם עונש מוחשי בדמות מאסר בפועל שיכול וירוצו בדרך עבודות

השירות ברף הגבוה, מאסר מותנה, חתימה על התחייבות ומתן פיצוי למתלוננת.

7. תמצית טיעוני ב"כ הנאשם לעונש:

הסנגור כמובן לא הקל ראש בעבירה המיוחסת לנאשם. עם זאת, הדגיש כי כתב האישום תוקן והנאשם הודה בעבירה המיוחסת לו. הסנגור ציין את העובדה כי הנאשם היה עצור במעצר בית ולאחר קבלת התסקיר הראשון שוחרר ושולב במסגרת טיפולית ואף חזר לעבוד במקום עבודתו. עוד הדגיש את העדר עברו הפלילי, את שירות הצבאי המלא ואת תפקידו כעו"ס במקום עבודתו, כמו גם את קשריו הטובים עם ילדיו.

בטיעוניו, הדגיש ופירט הסנגור את כבדת הדרך שעבר הנאשם ואת הרתמותיו להליך הטיפול והשיקומי. עוד ציין את מצבו הבריאותי שנקלע אליו הנאשם ובשל כך נאלץ להיות מאושפז בבית החולים ואף לעבור שיקום ולמרות זאת, הנאשם נרתם וכשהחלים נרתם שוב להליך הטיפול. בכך, טען הסנגור, לוקח הנאשם אחריות מלאה על ביצוע העבירה ועל הרצון להשתקם.

הסנגור הביע חשש שהותרת ההרשעה על כנה תפגע ממשית בנאשם ותגרום לרגרסיה במצבו הגופני ועל כן עתר לקבל את המלצת שירות המבחן ולבטל את הרשעתו שבדין.

8. הנאשם פנה אף לבית המשפט. בדמעות של בכי הצר על מעשיו והביע חרטה ובושה מהתנהגותו ורצון להשתקם:

" אני מתחרט מאוד על מה שעשיתי ומתבייש בהיותי איש מקצוע. עם כל הקשיים שאני עובר, אני חושב שלא וויתרתי לעצמי מהר ועשיתי שיקום מאוד גדול ואני בחרתי בחיים. ... כששמעו שיש תלונה עלי, הם הפסיקו את ההעסקה שלי. אני מושהה והתחלתי לעבוד בחצי משרה ... שירות המדינה אמר שאני לא חוזר לעבודה. אני צריך לעבור קלינאית תקשורת, אני לא נעדרתי אפילו יום אחד למרות הטיפול האינטנסיבי... אני מבקש מבית המשפט לא להרשיע אותי ... "

הדין

מתחם העונש ההולם לעבירות האיומים בנסיבות המקרה

9. העיקרון המנחה בענישה הוא קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם ובין סוג ומידת העונש המוטל עליו. בית המשפט יקבע מתחם עונש הולם בהתאם לעקרון המנחה תוך התחשבות בערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה [סעיפים 40ב ו-40ג בחוק העונשין]. עם זאת, לצד עקרון ההלימה ניצב סעיף 40ד בחוק העונשין אשר כותרתו "שיקום" ולפיו על בית המשפט להביא בחשבון וליתן משקל גם לשיקול השיקום [ראו בעניין זה ע"פ 452/15 **ניסים דבוש נגד מדינת ישראל** (3.4.2014)].

10. הערך המוגן בעבירת האיומים הוא שמירה על הרגשותיו וחירותו של המאויים כנגד רצונו של המאיים לשינוי פעולותיו ורצונו של המאויים [השוו לעניין זה דברי כב' השופט א. גולדברג בע"פ 103/88 **ליכטמן נ' מדינת ישראל**, פ"ד מג(3) 373, בעמ' 378].

עבירת האיומים נתפסת כעבירת אלימות [ע"פ 6420/10 **סלסנר נ' מדינת ישראל** (23.8.2011); רע"פ 8188/09 **דבורה נ' מדינת ישראל** (25.10.2009)], ואיומים על בן זוג יש לראותם גם כעבירת אלימות בתוך המשפחה, וככזו נתפסת עבירת האיומים כלפי בן זוג כחמורה יותר ומשמעותית יותר.

11. במקרה דנן, מדובר באיומים ברף הגבוה: אין מדובר באמירה קצרה וחד פעמית אלא באיומים ממשיים ומוחשיים אגב שימוש בחפץ חד להגביר את תחושת האיום. האמירה **"היום יצאו מפה ארבע גופות"**, ו"ההבטחה" שהמתלוננת **"תישאר אלמנה בלי ילדים"**, ש"הוא ישחט את שלושתם ואת עצמו ותראה ארבע גופות" כמו גם האיומים בנוכחות אחותו של הנאשם עת אמר לה **"תתקשרי למשטרה ולמד"א עד שהם מגיעים אני גומר את כולם"** וש- **"...בחייה לא תגדל שלושה ילדים, לא משנה היום עוד כמה ימים היא לא תהיה עם יוני שעה אחת"** - כל אלו הם איומים ברף גבוה ביותר, בנסיבות שבהן הנאשם פעל על רקע חשדו לקשר רומנטי של אשתו עם אחר. עם זאת, מתוכן האיומים ניתן ללמוד גם על מצוקתו של הנאשם שאיים לפגוע גם בעצמו.

שיקול נוסף שיש לשקול בנסיבות ביצוע העבירה דנן הוא הנזק שנגרם למתלוננת עצמה. אמנם, לא נגרם לה נזק פיזי אולם התערערה עד מאוד תחושת הביטחון האישי: היא עברה לילה שכולו איומים ואף חשה צורך להזעיק את אחות הנאשם. גם היום, למעלה משנתיים לאחר האירוע היא עדיין חוששת מהנאשם ומשולבת בעצמה בטיפול בקבוצה למניעת אלימות.

לא אחת אנו עדים לצערנו למעשי אלימות כלפי בת זוג, מעשים שתחילתם בוויכוח קולני ואיומים והם מסלימים עד כדי אלימות של ממש. בעצם מעשיו של הנאשם במקרה דנן טמון פוטנציאל הסלמה ממשי עד כי התחושה האובייקטיבית היא שטוב עשתה המתלוננת שהזעיקה את אחותו של הנאשם להיות נוכחת במקום.

12. באשר למדיניות הענישה הנוהגת, מדובר במנעד רחב של עונשים, על קשת רחבה של חומרת המעשים, ולא בכדי: בעבירת האיומים קיימות דרגות חומרה שונות החל מאמירה חד פעמית, ללא זיקת קרבה ועד לאיומים ממשיים וקונקרטיים מפי אלו שהוכיחו יכולת אלימה בעבר ותוך שימוש אף בחפצים כאלו ואחרים. הכל כאמור בנסיבותיו של המקרה הקונקרטי.

בעפ"ג (חי') 33154-05-14 **יוסופוב נ' מדינת ישראל** (26.6.2014) נדון עניינו של נאשם שאיים על גרושתו באמצעות טלפון נייד, לפגוע בה ולהשפילה במקום עבודתה. אושר עונש מאסר בפועל של 3 חודשים. בת"פ (כ"ס) 9911-08-12 **מדינת ישראל נ' לוין** (6.6.2013) הורשע נאשם על פי הודאתו באיומים וניסיון לתקיפה סתם. בהתייחס לעבירת איומים בלבד נקבע מתחם שבין מאסר מותנה למאסר בפועל. בסופו של דבר לא התערב בית המשפט המחוזי במתחם עצמו אולם בנסיבות האירוע מצא לבטל את ההרשעה, בין היתר מטעמים רפואיים [עפ"ג 30665-08-13].

בת"פ (נצ') 44053-07-13 **מדינת ישראל נ' פלוני** (2.9.2014) הורשע נאשם בעבירות של איומים כלפי בת זוג לשעבר ואם ילדיו וכלפי עובדת סוציאלית. נקבע מתחם שנע בין מאסר על תנאי ועד ל- 18 חודשי מאסר אולם כיוון שהיה הליך טיפולי ארוך הושת על הנאשם צו מבחן לצד עיצומים נלווים אחרים.

בת"פ (ת"א) 12655-11-14 **מדינת ישראל נ' אילייב** (29.12.2015) בית המשפט ביטל הרשעת הנאשם בדיון בגין עבירת איומים שהפנה הנאשם לגרושתו. בית המשפט השית על הנאשם עונש של"צ בהיקף של 140 שעות ופיצוי כספי בסך ₪ 750 למתלוננת.

בת"פ (כ"ס) 1168-11-13 **מדינת ישראל נ' פלוני** (8.5.2016), נדון נאשם בעבירת איומים כלפי אשתו. הנאשם יצר קשר טלפוני עם המשטרה וביקש שיעצרו אותו לפני שהוא רוצח את אשתו. בית המשפט קיבל את המלצת שירות המבחן וביטל הרשעתו בדיון והשית עליו עונש בדמות של"צ בהיקף 180 שעות ובצו מבחן לשנה.

ובמחוזנו:

בת"פ (ב"ש) 12880-10-11 **מדינת ישראל נ' אלטלאלקה** (20.5.2013) דנתי בעבירות איומים ואלימות שהפגין הנאשם שם כלפי אשתו, ובחנתי את עבירות האיומים במנותק מעבירת האלימות, וקבעתי לעבירות האיומים שנשמעו מצד מי שהוכיח יכולתו לממש האיומים, מתחם נפרד שנע בין 3 חודשי מאסר ל- 9 חודשי מאסר.

בת"פ (ב"ש) 45758-06-12 **מדינת ישראל נ' בנדוד** (6.6.2013) נדון נאשם בגין שורה של אירועי איומים ותקיפה, במספר תיקים שצורפו. הפרדתי בין האירועים השונים וביחס לעבירות איומים שבוצעו בנפרד אגב שיחת טלפון שהתקשר הנאשם למתלוננת מכלאו. מתחם העונש ההולם שקבעתי באותן נסיבות של אובססיות מצד הנאשם כלפי המתלוננת נע בין 3 חודשי מאסר ל- 9 חודשי מאסר [ערעור על גזר הדין נדחה, עפ"ג 36695-08-13].

בת.פ. (ב"ש) 10972-10-13 **מדינת ישראל נ' ברטקובסקי** (15.1.2014) נדון עניינו של מי שתוך הפרת צו בית משפט חזר ואיים על אשתו. המתחם שנקבע לאותו אירוע איומים היה בין 3 ל- 8 חודשי מאסר.

13. כאמור, אין מקרה אחד דומה למשנהו ואני סבור כי רף האיומים במקרה שלפנינו גבוה. הוא גבוה מאותם מקרים שבהם האיומים בוצעו באמצעות מכשיר טלפון. אני סבור כי נוכח היקף האיומים, עוצמתם והשימוש בחפץ חד, שלא נכון שמתחם העונש יחל במאסר מותנה, ולדידי העונש ברף הנמוך ביותר צריך להיות מוחשי. משכך ותוך מבט לענישה הנוהגת ולעוצמת הפגיעה בערכים המוגנים ולנסיבות האירוע דנן, **אני קובע את מתחם העונש ההולם למתחם שתחתיתו ב- 2 חודשי מאסר ורומו ב- 12 חודשי מאסר.**

סטייה ממתחם העונש ההולם ושאלת ההרשעה:

14. המאשימה בטעוניה, עתרה להשית על הנאשם עונש של שישה חודשי מאסר שיכול וירוצו בדרך של עבודות שירות, נוכח שיקולי שיקום. מנגד, כאמור, עתר הסנגור לסטות מכללי הענישה השגרתיים ולהעדיף את שיקולי השיקום תוך ביטול ההרשעה.

במקרה שלפנינו, סבורני כי שאלת הסטייה מעקרונות ההלימה, מטעמי שיקום בהתאם לסעיף 40ד בחוק העונשין, כמו גם מטעמים רפואיים, שלובה בסוגיית ביטול ההרשעה שבדין מטעמים של מידתיות:

15. עמדת שירות המבחן בהקשר זה ברורה ולא בכדי הרחבתיה לעיל בראשית גזר הדין: ענייניו בנאשם כבן 45 היום, ללא עבר פלילי, שעלה לישראל מאתיופיה בגיל 10 ושלמרות נקודת פתיחה קשה וחסמים חברתיים התערה בחברה ובקהילה, רכש השכלה רבה בתחום החינוך והסיוע לקהילה והוא פועל בתחומים אלו לשירותה של הקהילה עד היום. חייו חיים נורמטיביים ומעורבים חברתית.

16. אמנם מעידתו של הנאשם קשה ופוגענית והנזק שנגרם לנפגעת העבירה רב ונותן אותותיו עד היום, גם בחלוף זמן מאז האירוע, אולם גם הנאשם עצמו עבר כברת דרך ארוכה. הוא היה נתון בתנאים מגבילים משמעותיים (במעצר בפועל ולאחר מכן במעצר בית ובמרכז טיפולי), עבר הליך טיפולי משמעותי ולקראת סופו עבר אירוע מוחי שהותירו בעל מום ומתקשה.

הליך השיקום האישי, כפי שתואר על ידי שירות המבחן היה קשה עבור הנאשם ועדיין בחר ללכת בדרך זו, דווקא מתוך הכרה בחומרת מעשיו ובפגיעה שפגע במתלוננת, ומתוך רצון לתקן צעדיו. על אף האירוע המוחי שעבר לא אמר נואש והמשיך לטפל בעצמו ולנסות לשקם את חייו. הוא עבר מתחושת אשמה קורבנית ללקיחת אחריות אישית, למד להתמודד עם מצבי משבר וכעס ובעיקר הגיע להבנה לסיום הקשר הבין זוגי עם המתלוננת תוך לקיחת אחריות על תפקידו במערכת המשפחתית. כיום, התנהלותו מאופיינת באמפתיה לאחר והבנת צורכי האחרים לסביבתו וזאת בדגש על כך שנאלץ במהלך שילובו הטיפולי להתמודד עם מצב בריאותי מן הקשים אשר הצריך

שיקום של מספר חודשים.

17. בתי המשפט הכירו לצורך גזירת הדין, ועוד טרם תיקון 113 בחוק העונשין, במידת הסבל שתגרם לנאשם במאסר. היום, לאחר תיקון 113 בחוק העונשין התחבטו בתי המשפט בשאלה האם סעיף 40 בחוק העונשין, המאפשר סטייה ממתחם העונש ההולם מטעמי שיקום, כולל בתוכו גם סטייה מטעמים רפואיים, או שמא מדובר בשיקול בתוך מתחם העונש ההולם בהתאם לסעיף 40 בחוק העונשין.

בע"פ 5669/14 **לופוליאנסקי נ' מדינת ישראל** (29.12.2015) בחן בית המשפט העליון (כב' השופט י. עמית) את מידת הנוקשות של תיקון 113 בחוק העונשין במקרים הדורשים הוספת שיקולי צדק, ונפסק כי עקרון המידתיות בענישה, צריך להנחות את בית המשפט גם באותם מקרים חריגים וקיצוניים שבהם ראוי יהיה לחרוג ממתחם הענישה נוכח שיקולי צדק [סעיף 216 בפסק דינו של כב' השופט י. עמית].

עקרון זה, של אפשרות במקרים חריגים לסטות ממתחם הענישה משיקולים של צדק (המבוסס בין היתר גם על מצב רפואי מיוחד), שלוב בהבנה שהקווים המנחים שבתיקון 113 נוקשים ככל שיהיו, עדיין ראוי שיתירו לבית המשפט להתחשב במקרים פרטניים ייחודיים גם בשיקולים שאינם בהכרח מנויים בין אלו שפורטו בסעיף 40 בחוק העונשין [שיקולים שבתוך המתחם]. הטעם המוסרי לכך נעוץ בתפיסה שבסופו של יום הענישה היא אינדיבידואלית ותמהיל הענישה צריך להיות מותאם ככל שניתן לנאשם הקונקרטי, כמובן בנסיבות העבירה ותוך מימוש עקרון ההלימה, אולם גם - ככל שניתן - כחליפה למידותיו, כחלק מהתייחסות הוליסטית למכלול נסיבות חייו והכל כחלק מעקרון המידתיות.

18. ולנאשם דן - מספר חודשים לאחר המקרה נושא כתב האישום עבר הנאשם אירוע מוחי שהותירו בעל מום (בתקווה שמום זה זמני). ראיתו בפני בעת שהתייצב והודה במעשים המיוחסים לו, והוא איתן ויציב, בטרם האירוע המוחי. ראיתו בשלב הטיעונים לעונש כשהוא מתקשה בדיבור, בהבעה, אפילו בעמידה יציבה. נראה היה באולמי כשבר כלי שלמרות הכל נושא מבטו קדימה לעבר שיקומו שלו ושיקום משפחתו.

אני סבור כי שליחתו למאסר, אפילו בעבודות שירות [וכלל לא ברור שהיה נמצא כשיר לכך] תהווה ענישה לא מידתית ביחס למצבו הרפואי כיום, וכי יהיה זה יישום מלאכותי לקווים המנחים שנקבעו על ידי המחוקק בתיקון 113, כאילו לא עמד הנאשם עצמו מול בית המשפט.

משכך, אני סבור כי תמהיל ענישה הולם מחייב סטייה ממתחם העונש ההולם, מטעמים של צדק בשים לב לאירוע המוחי שעבר לאחרונה.

19. ומכאן לשאלת ההרשעה עצמה:

הכלל הוא שמי שהודה בעבירה פלילית או שאשמתו הוכחה כנדרש יורשע בדינו, שכן ההרשעה היא התוצאה המתחייבת לאחר קביעה שנפסק כי נעברה עבירה פלילית. בהרשעה מביעה החברה, באופן שוויוני את סלידתה מהמעשה, ומקווה להשיג הרתעה אישית וכללית [ע"פ 9262/03 **פלוגי נ' מדינת ישראל**, פ"ד נח (4), 869].

הסמכות לסיים את ההליך ללא הרשעה צריך שיעשה בה שימוש במקרים נדירים וחריגים ביותר וזאת כאשר סוג העבירה מאפשר זאת בנסיבות וכן שההרשעה עלולה לפגוע פגיעה חמורה בשיקום הנאשם [ע"פ 2083/96 **תמר כתב נ' מדינת ישראל**, פ"ד נב (3) 337].

20. באשר לעבירת האיומים, כאמור לעיל, עבירת האיומים נתפסת כעבירת אלימות [ע"פ 6420/10 **סלסנר נ' מדינת ישראל** (23.8.2011); רע"פ 8188/09 **דבורה נ' מדינת ישראל** (25.10.2009)]. ובאשר לעבירות אלימות בתוך המשפחה, עמד בית המשפט העליון על הצורך להחמיר בענישה ועל כך שעצם ההרשעה מוסיפה נדבך חשוב בצורך להרתיע מפני נקיטת אלימות שכזו. בע"פ 6758/07 **פלוגי נ' מדינת ישראל**

(11.10.2010) נפסק כי -

"מעשי אלימות בתוך המשפחה נתפסים כבעלי חומרה מיוחדת במערכת האיסורים הפליליים העוסקים בעבירות אלימות. הציפייה האנושית הטבעית הינה כי בתוך המשפחה ישררו יחסי אהבה, הרמוניה, וכבוד הדדי. הפרתה של ציפייה זו הופכת את השימוש באלימות במשפחה לתופעה העומדת בניגוד עמוק לחוש הצדק האנושי. יתר על כן, במסגרת המשפחה, מופעלת האלימות על פי רוב בידי החזק כלפי החלש"

ראו גם ע"פ 11917/04 נורדיצקי נ' מדינת ישראל (19.5.2005).

עוד נפסק כי האינטרס הציבורי בענישה מרתיעה ובהרשעה בעבירות אלימות במשפחה, גובר על שיקולי השיקום הפרטניים של הנאשם [ראו: ע"פ (ת"א) 40650/04 ורולקר נ' מדינת ישראל (11.10.2005); ע"פ (י-ם) 5013/09 מדינת ישראל נ' דיקמן (4.2.2010)].

כאמור, במקרה דנן מדובר באיומים ברף הגבוה ומשכך גם מתחם העונש ההולם שראוי ויתחיל בעונש מאסר מוחשי. 21. על ההגנה המבקשת לבטל הרשעתו של הנאשם, לשכנע את בית המשפט שהנזק שעלול להיגרם לנאשם באם יורשע חמור במיוחד ובלתי מדתי בהשוואה לנזק שייגרם לציבור באם ההליך יסתיים ללא הרשעה. כעוצמת השיקול האישי של הנאשם עולה בהרבה על עוצמת השיקול הציבורי שבמיצוי הדין, נכון שלא להרשיע את הנאשם.

ברור במקרה שלפנינו, כי הרשעת הנאשם תפגע פגיעה חמורה במקור פרנסתו ועיסוקו. הנאשם, שהועסק ברשות מקומית ובמשרד החינוך הושעה בינתיים מתפקידו במשרד הממשלתי וההנחה היא שאם תיוותר ההרשעה על כנה יידרש לסיים עבודתו ברשות המקומית, כעובד סוציאלי.

השיקולים בהקשר זה כבדי משקל: שהרי לכאורה, מעצם המעשה (ויתכן שבלי קשר לשאלת ההרשעה), יש לשקול האם נכון שנאשם שפעל כפי שפעל כלפי אשתו, ראוי שיכהן בתפקיד המחייב גם מידה רבה של ניראות חיובית ודוגמא אישית.

מנגד, הרי הנאשם, שיכול היה לסיים את ההליך כבר לפני כחצי שנה, בחר בדרך טיפולית שדרשה הקרבה רבה מצדו [תנאים מגבילים, דיאלוג מחודש וכד'] והכל מתוך תחושה עמוקה של רצון לכפר על מעשיו ולשנות דרכיו לעתיד. ההליך הטיפולי, כך אנו למדים מתסקירי שירות המבחן, צלח במובן של הסטת דרך החשיבה מתחושה קורבנית ללקיחת אחריות אישית וללמידת דרכי פעולה חיוביים בעתיד, והכל על אף אירוע מוחי שעבר במהלך ההליך הטיפולי, שבו הוא מתמיד גם היום תוך כדי עבודתו ברשות המקומית.

22. לדידי, זהו המקרה החריג שיש להעדיף את פתח התקווה שנטע ההליך הטיפולי הממושך שעבר הנאשם, הליך שאותו סקרת בהרחבה לעיל ואשר עולה מתסקירי שירות המבחן ודבריה של קצינת המבחן בבית המשפט.

ובנקודה זו גם מתקשרים הדברים לנימוקים המצדיקים סטייה ממתחם העונש ההולם:

אילו היה הנאשם אדם בריא היום, היתה הדילמה קשה יותר, שהרי כאמור יש קושי בהמצאותו של הנאשם במקום עבודתו הנוכחי בשים לב לעבירה שעבר.

ואולם, מצבו הרפואי של הנאשם היום, לאחר האירוע המוחי שעבר, וכפי שהתרשמתי ממנו בעצמי, מעמידו בסיכון משמעותי אם יאבד מקום עבודתו הנוכחי, אשר משמש לו לא רק עוגן כלכלי אלא גם עוגן שיקומי.

במובן זה, הותרת ההרשעה על כנה, בנסיבות האישיות של הנאשם, תביא לתוצאה לא מדתית גם ביחס לעבירה החמורה שעבר ולפגיעה שפגע באשתו.

אציין כי לתוצאה דומה הגיע במקרה אחר בית המשפט המחוזי מרכז בעפ"ג 30665-08-13 ליון נ' מדינת ישראל (3.11.2013) שם הובא השיקול הרפואי שימנע תעסוקה עתידית במקומות אלטרנטיביים, כשיקול לביטול ההרשעה.

23. נמצאים אנו היום בעשרת ימי התשובה שבין ראש השנה ליום כיפור, ובשבת האחרונה קראנו את פרשת ניצבים. בפרשה זו, אחת לפני פרידתו של משה מעמו, מזהיר משה את העם לבל יסטה מדרכו ויענש. אולם בצד עקרון הענישה קיים גם עקרון החסד והרחמים למי שלאחר העבירה בוחר לחזור בתשובה. עליו נאמר כי האל יקבצהו מקצה גלותו, יחבקו בחזרה ויאפשר תשובתו [דברים, כ"ט, ל"ד]:

וְהָיָה כִּי-יָבֹאוּ עָלֶיךָ כָּל-הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה, הַבְּרָכָה וְהַקְלָלָה, אֲשֶׁר נָתַתִּי, לְפָנֶיךָ וְהַשְׁבֵּתָ, אֶל-לִבְּךָ, בְּכָל-הַגּוֹיִם, אֲשֶׁר הִדִּיכָה יְהוָה אֱלֹהֶיךָ שָׁמָּה. וְשָׁבְתָה עַד-יְהוָה אֱלֹהֶיךָ, וְשִׁמְעָה בְּקוֹלוֹ, כָּל-אֲשֶׁר-אָנֹכִי מְצַוְךָ, הַיּוֹם: אִמָּה וּבָנֶיךָ, בְּכָל-לִבְּךָ וּבְכָל-נַפְשְׁךָ. וְשָׁב יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֶת-שְׁבוּתְךָ, וְרִסְמְךָ וְשָׁב, וְקִבְּצָךְ מִכָּל-הָעַמִּים, אֲשֶׁר הִפִּיצָךְ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ, שָׁמָּה. אִם-יְהִי נִדְחָךְ, בְּקִצֵּה הַשָּׁמַיִם--מִשָּׁם, יִקְבְּצֶךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ, וּמִשָּׁם, יִקְסְכָה.

רחוק הלך הנאשם עת פגע באשתו. רחוק מאשתו, רחוק ממשפחתו ורחוק כמובן מדרך הישר. אלא שלעת הזו חזר והתקרב והוא כבעל תשובה. בתשובתו ובחוליו זו העת להעניק לו יד, מטעם חברתנו שאינה נקמנית.

24. משכך, אני סבור שלמקרה חריג זה התכוון המחוקק והתכוונה הפסיקה הן לסטות ממתחם העונש ההולם והן אף לבטל הרשעתו של הנאשם שבדין.

25. האיזון יבוצע באמצעות צו מבחן שיעקוב אחר הליך שיקומו של הנאשם ויתן בידו תמריץ נוסף להתמיד בו, שאם לא כן, יידרש לעמוד שוב מול בית המשפט ולתת דינו מחדש. עוד אני מוצא לנכון לחייב את הנאשם בפיצוי לנפגעת העבירה, שכאמור עודנה נושאת עמה את תוצאות העבירה.

סוף דבר

26. אני מבטל את הרשעתו של הנאשם.
תחת זאת אני מטיל על הנאשם את העיצומים הבאים:

(א) הנאשם יפצה את נפגעת העבירה, ע.ת. 1 בסך של 3,000 ₪. הפיצוי ישולם בתוך 45 יום במזכירות בית המשפט. הנאשם ידאג לסור למזכירות לקבלת שובר תשלום בהתאם.

(ב) צו שירות לתקופה של שנה, בהיקף של 250 שעות לתועלת הציבור, אותן יבצע הנאשם במסגרת יד שרה לפי תוכנית שבנה עבורו שירות המבחן.

(ג) צו מבחן למשך שנה, במסגרתו ימשיך הנאשם השתתפותו בהליך הטיפול לפי הנחיות שירות המבחן, לרבות בקבוצת הבוגרים של מרכז "דיאלוג מחדש", קיום קשר פרטני עם שירות המבחן ועם המרכז למניעת אלימות.

(ד) הנאשם יחתום על התחייבות שלא לעבור כל עבירת אלימות שהיא, לרבות איומים. ההתחייבות תהא לתקופה של שנה ובסך של 4,000 ₪ ואם לא יחתום עליה הנאשם בתוך 10 ימים, ייאסר למשך 30 ימים לשם כפיה.

אני מוצא לנכון להבהיר לנאשם שאם יפר את צו השירות או צו המבחן, לרבות אם יעבור עבירה נוספת כלשהו בתקופת המבחן, ניתן יהיה לחזור ולדון מחדש בעונשו, לרבות בעצם הרשעתו.

בשולי הדברים אני שב ומוצא לנכון להודות לשירות המבחן על הליווי הארוך ועל התסקירים המקיפים.

זכות ערעור בתוך 45 יום לבית המשפט המחוזי

המזכירות תשלח העתק הפרוטוקול לשירות המבחן.

ניתנה והודעה היום ד' תשרי תשע"ז, 06/10/2016 במעמד הנוכחים.

איתי ברסלר-גונן , סגן נשיאה

[פרוטוקול הושמט]

החלטה

לבקשת הנאשם אני מורה כי הפיצוי ישולם באמצעות קיזוז שיבוצע בתוך 30 יום מהפיקדון בתיק מ.ת. 22708-04-14.

לגבי היתרה תינתן החלטה נוספת לאחר שהסנגור יגיש בקשה מסודרת בתצהיר.

ניתנה והודעה היום ד' תשרי תשע"ז, 06/10/2016 במעמד הנוכחים.

איתי ברסלר-גונן , סגן נשיאה